

Նազարէթի սինակոկը, և կ'ըսէ թէ հոն տեսած է «այն գիրքը որ իբր այբուբենք ծառայած է մեր Տիրոջ»: Իսկ Պետրոս սարկաւազ Ս. Տեղեաց հին պատմութիւններէն քաղելով 1037 ին կը գրէ. «Հոն ուր կը գտնուէր սինակոկը, ուր Յիսուս կարգաց Եսայի մարգարէին ընթերցուածքը, կայ այժմ եկեղեցի մը»: Մինչև 1652 այլևայլ ուխտաւորներ կը յիշեն այս սինակոկի մնացորդները:

Ս. Կուսի երկիրդի եկեղեցիին աւանդութիւնը. — Հայֆայէն Նազարէթ մտնելէ առաջ աջակողմը կը գտնուի այգիներով և ծառերով զարգարուած գեղեցիկ բլուր մը, վրան գեղեցիկ մատուռով մը: Այս բլուրը կը կոչուի Տէյր եղ պիւնայ (աղջկանց վանք), իսկ մատուռը կը կոչուէր Սուրբ Կուսի երկիրդի մատուռ:

Տեղական հին աւանդութիւն մը կը պատմէ թէ Ս. Կոյսը լսելով որ Հրեաներն Յիսուսը լեռը տարած են գահավիժելու համար, անձկութեամբ և երկիւղի նոպաներով կը խոյանայ Յիսուսի ետեէն: Հազիւ հասած էր բլուրին ծայրը երկիւղով լեցուեցաւ, վասնզի տեսաւ որ Հրեաները լեռնէն վար կ'իջնէին, բայց իսկոյն նշմարեց որ անոնք զայրացած էին, որովհետեւ Յիսուս անվնաս մնացած էր: Այս աւանդութեան համաձայն, տեղացիք այս տեղւոյն վրայ շինած են մատուռ մը և վանք մը յանուն Ս. Կուսի և ուր մինչև ժ.Պ. դար քրիստոնեաները պաշտամունք կը կատարէին. անկէ յետոյ է որ կամաց կամաց աւերակ դարցան նոյն հաստատութիւնները: Միայն վերջին ժամանակները դարձեալ շինուած է հոն մատուռ մը (Bar. gd. էջ 381-383):

Գահավիժուան Քրիստոսի. — Էզտրըլոնի գաշտին